

Силабус навчальної дисципліни БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми
«Підприємницька діяльність»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська
Факультет	Економічний
Кафедра	Фінансів, економіки та підприємництва
Контакти кафедри	Висотний корпус, к. В-1007, тел. 073 183 14 31, електронна адреса e.and.p@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Ступнікер Ганна Леонідівна, к.е.н, доцент
Контакти викладачів	stupniker.hanna@pdaba.edu.ua тел. 0677636712
Розклад занять	розклад занять на сайті академії https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/EK/K4/ROZKLAD.HTML
Консультації	Сторінка кафедри на сайті https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/Graf.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є основні принципи організації й здійснення біржових торгів та функції і завдання посередників на біржі. Біржі відображають тенденції економічного розвитку і мають важливу роль у формуванні сучасної інфраструктури ринкової економіки в Україні, а біржовий ринок, одержавши належне економічне середовище, дозволить вирішити проблему формування ринкової кон'юнктури на основі попиту і пропозиції. Розвиток біржових відносин сприятиме ліквідації тіньового ринку сільськогосподарської, промислової, видобувної продукції завдяки легалізації й прозорості значної кількості товарних й грошових потоків.

	Години	Кредити	Семестр
			VI
лекції	30	6	30
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	30		30
Самостійна робота, у т.ч:	120		120
підготовка до аудиторних занять	20		20
підготовка до контрольних заходів	20		20
виконання курсового проєкту або роботи			
виконання індивідуальних завдань	20		20
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		30
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			Екзамен

Мета дисципліни: сформувати систему знань з організації і функціонування біржового ринку як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій.

Завдання дисципліни: ознайомлення з узагальненим досвідом роботи зарубіжних і вітчизняних бірж, вивчення нормативних основ здійснення біржової діяльності України, опанування технології здійснення біржових операцій на різних видах бірж.

Пререквізити дисципліни - вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як «Вступ до спеціальності», «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Постреквізити дисципліни – уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни необхідні для подальшого опанування таких дисциплін як «Аналіз та прогнозування біржового ринку», «Формування бізнес-моделей підприємницької діяльності».

Компетентності:

1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємництва, виробничо-господарської і комерційної діяльності підприємств та у біржовій діяльності, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, виробничо-торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

3. Спеціальні компетентності:

СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА- 076-2020 «Підприємницька діяльність»):

РН1. Використовувати базові знання з підприємницької діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємницької діяльності.

РН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

РН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

РН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних

та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

РН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади біржової діяльності					
Історія розвитку біржової торгівлі	15	2	4		9
Сучасний стан біржового ринку	15	2	4		9
Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	15	4	2		9
Регулювання біржової діяльності	15	2	4		9
Біржові угоди	15	4	2		9
Разом за змістовим модулем 1	75	14	16		45
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування біржового ринку в Україні					
Законодавчі основи функціонування бірж	15	2	4		9
Організація і технологія біржової торгівлі	15	4	2		9
Брокерська діяльність	15	2	4		9
Фондові біржі	15	4	2		9
Характеристика валютних бірж	15	4	2		9
Разом за змістовим модулем 2	75	16	14		45
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	180	30	30		120

2. САМОСТІЙНА РОБОТА ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання на джерела
Етапи розвитку біржової торгівлі	1,4,5,9
Розвиток біржового ринку в Україні	3,4,5
Класифікація цінних паперів	7,8,10
Особливості функціонування фондових ринків в Україні	12,13,14
Роль державних інституцій в регулюванні фондового ринку України	6,11,15

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади біржової діяльності

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

Максимальна оцінка за змістовий модуль 1 – 100 балів.

Оцінка змістового модуля 1 складається з:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 14 балів. 1 лекція – 2 бали);

- присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 16 балів. 1 заняття – 2 бали);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 20 балів: надання повного розгорнутого конспекту у встановлені викладачем терміни – 20 балів; якщо конспект подано своєчасно, але у ньому відсутня деталізація основних питань – 10-19 балів; якщо конспект подано несвоєчасно, основні питання викладено стисло та не в повному обсязі, студент одержує 5-9 балів; конспект подано із значним запізненням, студент не розкрив сутність питання – 0-4 бали;
- контроль виконання тестових завдань – максимальна кількість балів – 50 балів: 25 тестових завдань – кожне 0-2 бали (2 бали за кожну правильну відповідь. За неправильну відповідь – 0 балів). Тестові завдання включають 25 теоретичних питань, тестування відбувається на 8-му навчальному тижні.

Змістовий модуль 2. Особливості функціонування біржового ринку в Україні

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

Максимальна оцінка за змістовий модуль 2 – 100 балів.

Оцінка змістового модуля 2 складається з:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 16 балів. 1 лекція – 2 бали);
- присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 14 балів. 1 заняття – 2 бали);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 20 балів: надання повного розгорнутого конспекту у встановлені викладачем терміни – 20 балів; якщо конспект подано своєчасно, але у ньому відсутня деталізація основних питань – 10-19 балів; якщо конспект подано несвоєчасно, основні питання викладено стисло та не в повному обсязі, студент одержує 5-9 балів; конспект подано із значним запізненням, студент не розкрив сутність питання – 0-4 бали;
- виконання індивідуального завдання виконується у вигляді реферату і оцінюється максимально у 20 балів:
 16-20 балів – здобувачем обґрунтовано і в повному обсязі викладено матеріал. При захисті завдання продемонстрована висока якість опанування підготовленим матеріалом;
 10-15 балів – при захисті індивідуального завдання здобувачем продемонстровано хороший рівень розуміння викладеного матеріалу, але в процесі захисту завдання студентом допущені незначні неточності, які суттєво не знижують якості виконання завдання;
 4-9 балів – виконання і захист здобувачем завдання зроблені у досить скороченому форматі і лише допоміжні запитання викладача дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним матеріал є достатнім для розуміння;
 0-3 бали – виконання і захист завдання зроблені здобувачем із значними труднощами і не в повному обсязі або не зроблені взагалі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести факт свідомого опанування підготовленим матеріалом.

Критерії оцінки екзамену

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Відповіді на теоретичні питання	
			1 питання	2 питання
1.	Якість відповіді	Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити приклади.	49-50	49-50

	На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно.		
	Відповідь студента правильна, але стисла, студент здатний робити висновки після додаткових питань викладача.	40-48	40-48
	Матеріал викладено в цілому правильно, але без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі.	30-39	30-39
	Студент стисло розкрив суть питання, але висновки не здатний формулювати самостійно. На додаткові питання викладача студент відповідає невпевнено.	20-29	20-29
	Студент розкрив суть теоретичного питання, але допустив грубі помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань.	11-19	11-19
	Студент не розкрив суті теоретичного питання не здатний робити висновки. На додаткові питання викладача студент відповідає зі значними помилками або не відповідає	1-10	1-10
	Всього:	1-50	1-50

Підсумковий контроль знань студента здійснюється у формі екзамену. Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметична за змістовими модулями 1 і 2 та екзаменом.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі усного опитування (за пропущені лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (за пропущене практичне заняття).

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бевз О.П. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібн. – Київ: ЦУЛ, – 2016. – 43 с.
2. Берлач А.І., Берлач А.Н., Ілларіонов Ю.В. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. посібн. – Київ: Фенікс, 2017. – 336 с.
3. Біржова діяльність. Опорний конспект лекцій / Укладачі: А. М. Одарченко, К. В. Сподар, О. О. Лісніченко. – Харківський державний університет харчування та торгівлі. – 2017. – 94 с.
4. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навч. посібн. Харків: ХДАУ, –2016. – 124 с.
5. Солодкий М. О., Резнік Н. П., Яворська В. О. Основи біржової діяльності : навч. посібник. – Київ: ЦП Компринт, 2017. – 450 с.
6. Харитоновна О.І. Біржове право: Навчально-методичні рекомендації. Одеса: Юридична література, 2016. – 31 с.

Допоміжна

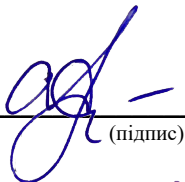
7. Третякова О. В. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах / О. В. Третякова, В. М. Харабара, Р. І. Грешко // Економіка і держава. – 2020. – №5. – С.103-107.
8. Заволока Л. О. Фондовий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку / Л. О. Заволока Л. О., А. О. Лінник, Д. С. Колесник // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – Випуск 18. – 2018. – С.758-762.
9. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 р. № 1956- XII (зі змінами і доповненнями).
10. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480 – IV (зі змінами і доповненнями).
11. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 19.06.2020 р. № 738-IX.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

12. Босак А.О. Фондовий ринок України: перспективи розвитку і світовий досвід державного регулювання / А.О. Босак, Ю. В. Дойнік. – Режим доступу: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25547/nzmened-290-303.pdf>
13. Осипов В. І. Сучасний стан фондового ринку України / В. І. Осипов, Т. О. Крусир // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2019. – Том 18, № 1(41). – С.184-191. – Режим доступу: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/173803/174039>
14. Шевченко А. А. Сучасний стан функціонування фондових бірж в Україні / А. А. Шевченко, О. П. Петренко, Ю. І. Кравченко //Електронне наукове фахове видання з

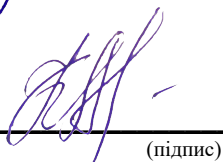
- економічних наук «Modern Economics». – №27 (2021). – С. 228-234. – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua>
15. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua>
16. Офіційний сайт компанії teletrade – Режим доступу : <http://www.teletrade.com.ua>

Розробник

(підпис)

(Ганна СТУПНІКЕР)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Кіра СПІРІДОНОВА)

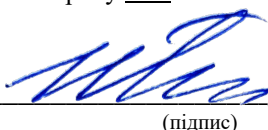
Силабус затверджено на засіданні кафедри

Фінансів, економіки та підприємництва

(назва кафедри)

Протокол від «22» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ірина ПОПОВИЧЕНКО)